

Naučte se s námi pomáhat!

Chcete pracovat v sociálních, charitativních nebo humanitárních službách?

Jste pracovník v pomáhajících profesích a potřebujete si zvýšit kvalifikaci?

Chcete umět dobře pomáhat druhým?

Zajímáte se o sociální problematiku?

Pokud ano, nabízíme vám:

- | **denní formu** studia dvou programů: Charitativní a sociální práce, Sociální a humanitární práce
- | **dálkovou formu** studia oboru Charitativní a sociální práce
- | **další zvyšování kvalifikace** ve Vzdělávacím středisku (kurzy, školení, výcviky, dlouhodobé výukové programy)

Proč byste si měli vybrat právě nás?

Protože zajišťujeme:

- | kvalitní teoretickou přípravu opírající se o nejnovější vědecké poznatky i o nadčasové myšlenky vycházející z křesťanské tradice
- | unikátní příležitost k získání bohatých praktických zkušeností na mnoha pracovištích v České republice i v třiceti zemích světa tří světadílů
- | individuální doprovázení studentů při odborné praxi, která tvoří 1/3 doby studia
- | získání bakalářského titulu v rámci souběžného studia obou vypsaných oborů s Cyrilometodějskou teologickou fakultou Univerzity Palackého v Olomouci
- | téměř stoprocentní uplatnitelnost absolventů na trhu práce

Škola je řádným členem Asociace vzdělavatelů v sociální práci.

Chcete-li o nás vědět víc, navštivte naše webové stránky nebo nás neváhejte kontaktovat:

CARITAS - VOŠs Olomouc

nám. Republiky 3
779 00 Olomouc

TEL.: +420 585 209 020
FAX: +420 585 209 021

E-MAIL: skola@caritas-vos.cz
INTERNET: www.caritas-vos.cz

ZDRAVOTNÍ POSTIŽENÍ V KONTEXTU SOCIÁLNÍ PRÁCE

SOCIÁLNÍ PRÁCE/SOCIÁLNÁ PRÁCA 4/2010

časopis pro teorii, praxi a vzdělávání v sociální práci
časopis pre teóriu, prax a vzdelávanie v sociálnej práci

sp

sociální práce sociálna práca

vydává Asociace vzdělavatelů v sociální práci
na vydávání se podílí ZSF JU v Českých Budějovicích

ZDRAVOTNÍ POSTIŽENÍ V KONTEXTU SOCIÁLNÍ PRÁCE

4/2010
ročník 10

**SPORT JAKO
PROSTŘEDEK
INTEGRACE**
>>> str. 23

**ZMĚNY
V POSUZOVÁNÍ
INVALIDITY**
>>> str. 41

**TEORIE A MODELY
ZDRAVOTNÍHO
POSTIŽENÍ**
>>> str. 49

Editorial	1
------------------------	---

O čem se mluví

Vyhýbám se tomu, aby mi moje vlastní životní zkušenost byla vodítkem při práci s klientem.....	4
Aspekty sociální práce u osob s epilepsií.....	8
Komunikační potřeby později ohluchlých lidí.....	10

Inspirace pro praxi

Transformace „Jedličkova ústavu“ v druhé půli devadesátých let minulého století.....	12
„Život na zámku“ v Domově na zámku Bystré.....	16
Hodně důležité pro každou organizaci je mít strategický plán.....	19
Sport jako prostředek integrace.....	23
Symbia vyjadruje snahu žít v symbióze s lidmi okolo.....	28
Možnosti pracovního uplatnění občanů so zdravotním postižením.....	30
Jako doma.....	34
Potřeba soustředěných komplexních služeb nabízí užší propojení rehabilitační a sociální práce.....	35
Neziskové organizace se nemohou chovat jako ve vzduchoprázdnu a nebyť aktivní, nebyť podnikem.....	37
Osobní asistence – inspirace ze Švédska.....	39

Fakta, vyhlášky...

Invalidní důchody – změny v posuzování invalidity od 1. ledna 2010.....	41
---	----

Pohledy na věc

Změny nepřinesly mnoho dobrého a lidé nebyli o změnách dostatečně informováni.....	44
K provedené duchodové reformě jsem spíše skeptický.....	46

Akademické statě

L. Krhutová: Teorie a modely zdravotního postižení.....	49
J. Šiška: Reflexe deinstitucionalizace – hodnoty, náklady, doporučení.....	60
S. Vávrová: Institucionalizace jako překážka sociální inkluze osob se zdravotním postižením.....	67
P. Bareš: Priority krajů a obcí pro oblast sociálních služeb pro seniory a osoby se zdravotním postižením.....	76
V. Janská: Moc jazyka a jeho používání pomáhajícími pracovníky v kontextu duševní nemoci.....	85
E. Procházková: Význam expresivní terapie v rozvoji potenciálu schizofreniků.....	94
L. Foltová: Posouzení životní situace adolescentů s psychickými poruchami.....	101
I. Burianová: Role sociálního pracovníka v rámci zaměstnávání osob znevýhodněných na trhu práce.....	111
T. Bañas, T. Hanganon: Sociálne zabezpečenie v ozbrojených silách Slovenskej republiky, motivácia alebo neznalosť.....	120
O. Fischer, P. Jandajsek: Teologicko-filosofické vzdělávání jako cesta ke spojení teorie a praxe v sociální práci.....	124
H. Pořízková, M. Rákokcová: Sociální a institucionální prostředí v procesu sociální integrace cizinců v České republice.....	133

Školy se představují

Přístupné vzdělávání pre študentov so špeciálnymi vzdelávacími potrebami na Katolíckej univerzite v Ružomberku.....	145
---	-----

Recenze

Poradenství pro osoby se zdravotním a sociálním znevýhodněním.....	148
Teorie a praxe charitativní práce: Uvedení do problematiky: Praktická reflexe a aplikace.....	149
Proměny výtvarné tvorby jako příznak osobnostního vývoje v arteterapii.....	150

Akce

XX. odborná konference Společnosti sociálních pracovníků ČR konaná v rámci Evropského roku boje proti chudobě a sociálnímu vyloučení.....	155
VII. hradecké dny sociální práce – mezinárodní vědecká konference.....	156

Časopis je zařazen na Seznam recenzovaných a neimpaktovaných periodik vydávaných v České republice, který schválila Rada vlády pro výzkum a vývoj.

Časopis vychází čtyřikrát v roce a publikuje co nejširší spektrum článků relevantních pro sociální práci. Články mohou být zaměřeny na jakýkoliv aspekt praxe, výzkumu, teorie či vzdělávání. Časopis má následující strukturu:

- 1) Editorial
- 2) O čem se mluví
- 3) Inspirace pro praxi
- 4) Anketa
- 5) Fakta, vyhlášky, zákony, dokumenty...
- 6) Pohledy na věc
- 7) Akademické statě
- 8) Studentské práce
- 9) Školy se představují
- 10) Recenze knih
- 11) Akce, zprávy, oznámení

Časopis je zaměřen na publicisticko-praktickou a akademickou část. V částech 7 a 8 jsou publikovány zejména texty, které referují o výzkumu a studentských pracích. V některých rubrikách (viz bod 2 Pokyny pro příspěvky do publicistických rubrik) nabízíme prostor pro publikování textů autorů z praxe (informace o zajímavých projektech, problematických skutečnostech výkonu profese atp.). Nároky na úroveň autorských textů určených pro publikaci v jednotlivých rubrikách jsou odlišné.

1) Pokyny autorům akademických textů

Redakce přijímá příspěvky, které odpovídají profilu časopisu. Zasláný příspěvek musí být určen výhradně pro publikaci v časopise Sociální práce/Sociální práca. Může se však jednat i o přepracovaný a doplněný text, který byl již dříve publikován v jiném časopise. Počet příspěvků od jednoho autora je omezen na dva za jeden rok.

Nabídka rukopisů a recenzní řízení

Akademickým textem se pro účely našeho časopisu rozumí výzkumná, popř. přehledová stať (teoretická, historizující aj.). Předpokladem zařazení příspěvku do recenzního řízení je skutečnost, že v textu autor systematicky pracuje s relevantními prameny, objasňuje výzkumnou metodologii a s ohledem na svůj výzkumný cíl prezentuje také zjištění. Vzhledem k profesnímu charakteru časopisu preferujeme texty, které obsahují vedle zmíněných aspektů také aplikační dimenzi, v níž autor objasňuje relevanci svých zjištění v kontextu sociální práce. Recenzní řízení je oboustranně anonymní a je prováděno dvěma na sobě nezávislými recenzenty. Studentské práce procházejí jedním recenzním řízením. Práce jsou posuzovány po stránce obsahové i formální. V případě potřeby může být práce vrácena autorům k doplnění, či k přepracování. Na základě posudků bude rozhodnuto o jejich přijetí, či odmítnutí. Ve sporných případech rozhoduje předseda redakční rady. Redakci se prostřednictvím e-mailové komunikace zasílají dvě provedení rukopisu. Jedno z nich nesmí obsahovat žádné údaje, které by mohly vést k identifikaci autora. Druhé provedení příspěvátel odešle v kompletní verzi.

Uveřejněná stať se stává majetkem časopisu a přetisknout její část nebo použít ji v jiné publikaci lze jen s citací původu.

Redakce si vyhrazuje právo provádět drobné stylistické úpravy. Nevyžádané rukopisy a přílohy se nevracejí

Rozhodnutí o vydání

O výsledku recenzního řízení je autor vyrozuměn do tří měsíců od data obdržení statí.

Náležitosti rukopisu

Text musí být napsán v souladu s platnými jazykovými normami. Texty žádáme napsané písmem Times New Roman, velikost písma 12, styl písma Normální. Stránky nejsou očíslovány. Poznámky pod čarou lokalizujte výhradně na konec statí.

1. **Titulní strana** obsahuje výstižný a stručný název práce v češtině – nebo slovenský ekvivalent – a v angličtině, jména všech autorů, biografickou charakteristiku (do 50 slov) a v poznámce pod čarou také kontaktní informaci pro korespondenci.
2. Český nebo slovenský **abstrakt** v rozsahu maximálně 200 slov.
3. **Klíčová slova** v češtině (slovenštině). Používejte prosím max. dvouvýrazová slovní spojení.

4. **Abstrakt** v angličtině v rozsahu maximálně 200 slov.
5. **Klíčová slova** v angličtině. Používejte prosím max. dvouvýrazová slovní spojení
6. **Vlastní text** (rozsah maximálně 5 000 slov)
7. **Seznam citované literatury:** Autory žádáme, aby zvýšenou pozornost věnovali přesnému a korektnímu odkazování (viz níže). V textu se odkazuje uvedením autorova příjmení, roku publikace (Korda, 2002) a v případě, že se jedná o doslovnou citaci, také strany uvedené za rokem po dvojtečce. Seznam literatury je uveden na konci statě a je v něm uvedena pouze literatura, na kterou se v textu odkazuje. Seznam je uspořádán abecedně podle autorů a v případě, že se odkazuje na více prací téhož autora, jsou jeho práce uvedeny chronologicky. Jestliže se odkazuje na práce autora, které publikoval v tomtéž roce, jsou práce odlišeny uvedením písmena a, b atd. u roku vydání.
8. Tabulky a grafy: Tabulka nesmí být širší než 14 cm a vyšší než 21 cm. Výška písma alespoň 8–10.

Při grafech používejte laskavě **výrazně** kontrastní barvy (upozorňujeme, že časopis je černobílý).

Citace a odkazy se uvádějí v souladu s ČSN ISO 690 (010197). Vybrané příklady zde uvádíme:

Monografická publikace:

PELIKÁN, J. **Základy výzkumu**. Praha: Karolinum, 1998.

Citace z monografické publikace:

FOUČKOVÁ, M. **Reinkarnace a hlubinná terapie**. In WHITTON, J. L., a FISHER, J. **Život mezi životy**. Brno: Bollingenská věž, 1992, s. 9–14.

Citace z časopisu:

WINTER, J. **Z trosk likvidace signál celé Evropy**. *Českomoravský profit*, 1995, roč. 6, č. 28, s. 10–11.

Internetové zdroje:

www.romove.cz/cz/ [on-line] [17. 11. 2003]

Studentské práce akademického charakteru: Autoři by měli usilovat o stejnou úroveň jako u akademických článků. Předpokládá se pouze částečná znalost a orientace v dané problematice. Použití literatury a citace jako u akademických statí jsou předpokladem pro publikování. Upozorňujeme autory, kteří chtějí zveřejnit zkrácenou verzi své bakalářské nebo diplomové práce, že text nesmí zahrnovat obsah práce.

2) Pokyny pro příspěvky do publicistických rubrik

Příspěvky do rubrik Inspirace pro praxi, O čem se mluví, případně Pohledy na věc v publicistické části časopisu mají stanovený formát v rozmezí 50–150 řádků. Jejich konkrétní podoba bude upřesňována individuálně na základě dohody s redakcí. Redakce si vyhrazuje právo nevyžádané příspěvky odmítnout, či upravit podle svých potřeb. Příspěvky zasílejte bez přednastaveného formátování, bez odrážek a mezer mezi řádky ve formátu doc, či rtf, jednoduchém řádkování, ve formátu písma Times New Roman, velikost písma 12. Stránky nečíslyte. Používejte co nejméně poznámek pod čarou. Fakta, která považujete za důležitá, pište rovnou do textu.

3) Pokyny pro formát knižních recenzí

Rubrika Recenze nabízí prostor všem zájemcům, kteří chtějí seznámit ostatní čtenáře se zajímavými knihami z oblasti sociální práce a příbuzných oborů. Na zveřejnění recenze je nutno se předem domluvit s redakcí.

Rozsah recenze je stanoven na 60–150 řádků, další náležitosti jsou stejné jako v případě poslání příspěvku do dalších publicistických rubrik. Recenze musí obsahovat bibliografický údaj o hodnocené knize (Daniela Vodáčková a kol.: Krizová intervence, Portál, Praha, 2002) a jméno autora recenze spolu s kontaktem.

4) Kontaktní údaje:

ASVSP – Sociální práce/Sociální práca

Joštova 10
602 00 Brno
tel.: + 420 549 493 586 (články do akademické i publicistické části)
zdenka.dohnalova@socialniprace.cz
www: <http://www.socialniprace.cz>

Vážení čtenáři,

číslo našeho časopisu, které se Vám právě dostává do ruky, je věnováno tematice zdravotního postižení v kontextu sociální práce. Snažili jsme se připravit poutavý obsah, jenž by akcentoval různé aspekty či souvislosti života s postižením. Pro sociální práci, zaměřující se na řešení nepříznivé životní situace a předcházení sociálnímu vyloučení těch, kteří se z nejrůznějších důvodů ocitli v pozici klienta, je nezbytným předpokladem uvědomění si toho, že ani lidé se zdravotním postižením, podobně jako jiné reálně i potenciálně znevýhodněné skupiny osob, nejsou homogenní skupinou „zdravotně postižených“. Ani nejsou těmi, kteří jsou závislí na sociální pomoci a očekávají něco, co laická veřejnost vnímá jako benefity. Právě naopak, každý člověk s postižením je jedinečnou lidskou bytostí, která má svou historii, specifické potřeby a možnosti a jejíž situace je ovlivněna škálou zřejmých i méně zřejmých faktorů a souvztažností. Jedním z úkolů sociální práce je, aby lidé s postižením byli v rovnoprávném postavení vůči lidem bez postižení, měli možnost být autonomní v rozhodování o svém životě, mohli uplatnit svůj osobní potenciál a nebyla ohrožena kvalita jejich života. To také akcentuje v roce 2009 Českou republikou ratifikovaná „Úmluva o právech osob se zdravotním postižením (OSN)“, která završuje řadu mezinárodních lidskoprávních dokumentů, vztahujících se k postavení osob s postižením ve společnosti. Koneckonců na světě žije přes 500 milionů osob s nejrůznějším postižením a na úrovni EU se uvádí řádově desetiprocentní zastoupení v populaci. „Úmluva“ je svým pojetím podnětná i pro sociální práci a navzdory svému názvu nezavádí nějaká nová či jiná práva pro osoby s postižením. Klade však důraz na dosažitelnost běžných lidských a občanských práv pro všechny bez rozdílu, na rovné příležitosti a sebeurčující podporu pro lidi s postižením.

Osoby s těžkým zdravotním postižením tvoří v společnosti minoritní skupinu, která je rovnako jako jiné minority ohrožená možným exkludováním až diskriminací. Vo výskume realizovanom Slovenským národným strediskom pre ľudské práva v roku 2007 odpovede respondentov (dospelých osôb v produktívnom veku v slovenskej populácii) potvrdili už známe skúsenosti z iných výskumov, že druhým, najčastejšie sa vyskytujúcim diskriminačným faktorom pri prijímaní do zamestnania je zdravotný stav. Túto skúsenosť potvrdilo 82 % res-

pondentov (prvým faktorom je vek, uviedlo 92 % respondentov). (Zdroj: Záverečná správa projektu Reprezentatívny výskum vnímania ľudských práv a zásady rovnakého zaobchádzania u dospelaj populácie v SR, 2007.)

Zákon SNR SR č. 447/2008, o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia, definuje rozsah a obsah podpory sociálneho začlenenia fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím do spoločnosti za jej aktívnej účasti pri zachovaní jej ľudskej dôstojnosti. Za sociálny dôsledok ťažkého zdravotného postihnutia je považované znevýhodnenie, ktoré má fyzická osoba z dôvodu jej ťažkého zdravotného postihnutia v porovnaní s fyzickou osobou bez zdravotného postihnutia rovnakého veku, pohlavia a za rovnakých podmienok a ktoré nie je schopná z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia prekonať sama.

Zdravotné postihnutie je handicap, ktorý môže, ale aj nemusí človeka sprevádzať počas jeho života. Okrem niektorých zvyčajne najťažších aspektov zdravotného stavu človeka je to stav, ktorý je do určitej miery ovplyvnilný samotným človekom, ale aj jeho bezprostredným a širším sociálnym prostredím, končiac štátnymi a neštátnymi opatreniami a formami pomoci a podpory.

Áká je realita vedeckého poznania a realizovanej praxe v oblasti tejto pomoci a podpory, zameranej hlavne na podporu a aktivizáciu človeka so zdravotným postihnutím na území Čiech a Slovenska, prípadne iných krajín, je cieľom príspevkov v tomto časopise. Úprimným želaním a snahou redaktorov je tiež nájsť podnety a skúsenosti ako tento cieľ dosiahnuť čo najefektívnejšie, k najväčšej spokojnosti človeka so zdravotným postihnutím.

V tomto čísle se mj. venujeme transformaci a humanizaci rezidenčních služeb, vybraným modelům zdravotního postižení, moci jazyka v pomáhajících profesích atd. V části reflektující praxi sociální práce a služeb přinášíme reportáže a rozhovory o práci státních i nestátních poskytovatelů služeb pro osoby s postižením. Dotkneme se také pohledu člověka se zrakovým postižením na danou problematiku – jedná se o absolventa oboru sociální práce a aktuálních změn v konstrukci českých invalidních důchodů.

Prejeme Vám príjemný a podnětný čtenářský zážitek.

**Libor Novosád, garant,
Anna Žilová, spolugarantka**

Po deseti letech – hodně radosti, starostí ještě více

V roce 2001 jsme do nultého čísla časopisu Sociální práce (později k naší radosti Sociální práce/Sociálna práca) s pocitem nejistoty napsali: „*Příští rok by měla vyjít dvě čísla našeho časopisu. V dalších letech by mohl časopis vycházet častěji. Záleží jen na „psavosti“ autorů a zájmu čtenářů.*“ S odstupem let můžeme konstatovat, že sociální pracovníci píšou tolik, že si můžeme dovolit nekvalitní texty odmítat nebo jejich vydání odložit do doby, než je autoři přepracují. Vycházejí čtyři čísla ročně. Část z nich dostává zhruba šest set předplatitelů, přičemž u některých čísel umožňuje jejich téma „vyprodat“ všech 1 200 výtisků.

Tady ovšem jasná pozitiva končí a do radostné bilance vstupují starosti. Týkají se peněz, personálu redakce a hlavně naší schopnosti poskytnout čtenářům to, co jsme si předsevzali.

Co se týče peněz, nedaří se nám plnit předsevzetí, že budeme „*cenu časopisu udržovat na úrovni, která by při slušném odbytu umožnila fungování na neziskovém principu*“. Odbyt je slušný, přesto však nepokrývá náklady. Výsledkem složitých diskusí je, že si cenu netroufáme zvýšit. Prodejem časopisu tudíž získáme každoročně prostředky na vydání tří čísel, na čtvrté se nám však nedostává. Tento schodek léta pokrývali sponzoři a mimořádné zakázky, to ale překazila ekonomická krize. Našli jsme způsob, jak snížit náklady na tisk, grafické práce a na distribuci. Minimalistické náklady na mzdy však nejsme schopni snížit o potřebných dvacet pět procent. V redakci zpočátku pracovali hlavně dobrovolníci. Se čtyřmi čísly ročně je hodně práce, a je proto těžké, snad nemožné vydávat je dobrovolnický.

Původní dobrovolnickou redakci, kterou profesionálně řídil a lidsky integroval Pavel Navrátil, postupně vystřídal tým Stáni Ševčíkové a tým Pavla Bajera. Tyto tři „generace“ redakčního týmu měly společné dva znaky. Za prvé, vždy dokázaly se železnou pravidelností vydávat plánovaná čísla časopisu, za což jim patří dík a uznání.

Za druhé, jejich vnitřní soudržnost byla přechodná. V době, kdy píšeme tyto řádky, ukončil činnost tým Pavla Bajera a probíhá výběrové řízení na nového šéfredaktora.

Mnohoznačná je odpověď na otázku, zda čtenářům poskytujeme to, co jsme před deseti lety slíbili. Chtěli jsme „*zveřejňovat různorodé, odlišné a vzájemně kritické přístupy a stanoviska*“ a přinášet „*otevřenou a snášenlivou diskusi*“. Výměna názorů sice není převládajícím rysem obsahu časopisu, v posledních letech se však diskuse přece jen objevují. Příkladem jsou třeba reakce Libora Musila a Radky Janebové na pochybnosti Jana Syrového o významu akademické sociální práce pro praxi (viz 3/2009 a 3/2010) nebo komentář Jakuba Jinka k tezi Oldřicha Chytila o nedostatečné všímavosti sociálních pracovníků k důsledkům „druhé modernizace“ (viz 4/2007 a 4/2009).

Otazník visí nad přáním, aby diskuse „*umožnila zlepšovat kvalitu pomoci klientům*“. Podle výzkumu Ivy Minaříkové z roku 2009 sociální pracovníci časopis příliš nevyužívají při hledání odpovědi na otázku, jak postupovat při práci s klienty. Spoléhají na rady kolegů a říkají: „*Odborný staří mě kolikrát ani moc nebaví, ani jim nerozumím, tak to přeskočím.*“ Sociální pracovníci ovšem také uváděli, že jim časopis skýtá „*psychický uspokojení, že ty problémy nemáme jenom my*“ a pomáhá jim promýšlet vlastní stanoviska: „*S některýma článkama v duchu polemizuju a říkám si, vždyť já to ze své praxe vidím úplně jinak.*“ Nelze tedy říci, že by časopis neměl pro praxi žádný význam. Současně je ale zřejmé, že máme vůči čtenářům dluh: časopis sice dokáže označit problémy, které sociální pracovníci v praxi prožívají, na jeho stránkách však chybějí texty, které by pomoc při řešení těchto problémů nabízely způsobem, jenž by sociální pracovníky v praxi zaujal.

Libor Musil, Pavel Navrátil

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

s radostí Vám předkládáme poslední číslo tohoto ročníku a děkujeme za projevenou důvěru v roce 2010. Přejeme Vám klidné a příjemné prožití vánočních svátků a do nového roku hodně štěstí, zdraví a úspěchů osobních i profesních.

Zároveň bychom na tomto místě rády poděkovaly všem, kteří se na přípravě čísla, které právě držíte v rukou, podíleli. Zejména Liboru No-

vosádovi, Olze Cídlové, Anetě Hyrníkové, Elišce Barochové, Ivě Burianové, Vilému Kmuníčkovvi, Aloisi Křišťanovi, Martinu Bednářovi, Haně Thielové, Alici Gojové, Liboru Musilovi, Milanu Schavelovi a Anně Žilové.

**Mirka Nečasová, Zdeňka Dohnalová,
za redakční tým**

Ediční plán na rok 2011

- 1/2011 Výzkum pro praxi v sociální práci**, termín vydání: březen 2011
- 2/2011 Psycho-sociální souvislosti u znevýhodněných dětí**, termín vydání: červen 2011
- 3/2011 Individuální plánování v sociální práci**, termín vydání: říjen 2011
- 4/2011 Dobrovolnictví a sociální práce**, termín vydání: prosinec 2011

E-mailové adresy redakce

Redakce: socialniprace@socialniprace.cz

Zástupce vydavatele ASVSP PhDr. Mirka Nečasová, Ph.D.: necasova@fss.muni.cz

Editorka akademické části Mgr. Zdeňka Dohnalová: zdenka.dohnalova@socialniprace.cz

Ekonomka a správkyňe předplatitelské databáze Olga Cídllová: olga.cidlova@socialniprace.cz

Vyhýbám se tomu, aby mi moje vlastní životní zkušenost byla vodítkem při práci s klientem

Na následujících stranách vám přinášíme rozhovor s Mgr. Radkem Seifertem (1971), který je absolventem oboru sociální práce na FF UK. V současnosti pracuje na katedře matematiky Fakulty jaderné a fyzikálně inženýrské ČVUT v Praze v oblasti studijní podpory určené studentům se zrakovým postižením; je vedoucím pracovního týmu TEREZA. V letech 2000–2001 přispíval do redakce MF Dnes popularizačně-společenskými příspěvky o problematice života bez zraku. Převážně na podkladě příspěvků z tohoto období byla později vydána netradičně pojatá osvětově beletristická příručka „Řízek na severozápadě“ (Praha: Lumeco, 2003) s netypickou vazbou ve tvaru motýla. Je externím poradenským konzultantem občanského sdružení Okamžik (www.okamzik.cz). Radek Seifert ztratil zrak v 25 letech.

Jste absolventem oboru sociální práce na FF UK. Ve kterých oblastech Vy osobně vidíte hlavní přínos této disciplíny pro osoby se zrakovým postižením?

Mám-li být upřímný, nemyslím, že by to byli zrovna sociální pracovníci, kteří by lidem se zrakovým postižením profesně nějak výrazně prospívali. Coby studijní materiál jsou jim totiž ve školách obvykle předkládány informace nepřevyšující svou úroveň osvětově-popularizační letáčky pro základní školy, které se úporně snaží přesvědčit veřejnost, že se veškerá životní realita nevidomých a slabozrakých občanů odehrává okolo přecházení přes ulici, používání několika šikovných kompenzačních pomůcek v kuchyni nebo soužití s vodícím psem. Také bohužel nebývá výjimkou, že se hlavním zdrojem informací pro studenty stává jejich zrakově postižený spolužák, pokud je náhodou nějaký takový po ruce, který se zpravidla velmi ochotně chopí příležitosti prožít si svých „15 minut slávy“. Osobně jsem sice nestudoval sociální práci proto, abych porozuměl diverzitě potřeb lidí se zrakovým postižením, ale nemohl jsem a ani dnes nemohu dost dobře nevnímat onen nebetyčný rozdíl oproti jiným tématům, která má sociální práce rozpracovaná s důkladnou teoretickou i do praxe se promítající pečlivostí.

Příkladem možného, přitom nesmírně žádoucího uplatnění sociálních pracovníků v práci s lidmi se zrakovým postižením je „case management“. Nepřehledným systémem sociálních institucí a služeb totiž propadá celá řada jedinců, které bych neváhal označit za dezorientované, nešťastné a veřejností odmítané. Aby ovšem bylo s takovým člověkem možné účinně pracovat, musela by úroveň alespoň teoretického poznání případového pracovníka v tomto segmen-

Mgr. Radek Seifert s dcerou Radkou

tu sociální reality být taková, na jakou ve škole bohužel nejspíš nedosáhne. Empatie k tomu ani zdaleka nestačí, ta stačí možná tak na kamarádství s klientem a jeho emocionální podporu, ale nikoli na doprovázení tak, jak to případová práce vyžaduje.

Jakým způsobem by podle Vás měli učitelé budoucích sociálních pracovníků seznámit své studenty s otázkami vyvstávajícími před klienty se zrakovým postižením?

Mohu zmínit pouze určité své postřehy, neboť nejsem odborníkem na výukové koncepty a tento problém pochopitelně neumím ani nemohu vyřešit v jediném odstavci. Učitelé by podle mne měli více zasazovat dílčí informace do širšího kontextu, tedy mluvit například o vodícím psu

v souvislosti s prostorovou orientací a pohybem. Nestávalo by se pak, že sociální pracovník poradí nevidomému klientovi, který se mu svěří se svou nechtutí chodit s bílou holí, aby si „přece pořídil pejska“, který je ve skutečnosti prokletím pro každého, kdo se s holí chodit nenaučí. Byl jsem mnohokrát svědkem i toho, jak na seminářích putuje třídou ukázka textu v Braillově písmu, aniž by padla zmínka o tom, kolik nevidomých ho vlastně umí číst a jak je informační deficit při ztrátě zraku překonáván dnes. Sociální pracovník, který dohromady neví nic o tom, jak člověk se zrakovým postižením může komunikovat, pohybovat se, studovat, zvládat péči o malé dítě nebo navazovat společenské vztahy, je nutně bezradný a nadělá víc škody než užítku. Záměrně říkám „může“ komunikovat a podobně, abych opět a pořád znovu varoval před přeceňováním individuální zkušenosti a osobní, byť sebeosobitější interpretací. Už jsem se zmínil o tom, že by si učitel neměl myslet, že to nevidomý student nebo známý může za katedrou vzít z fleku za něho, přičemž on se bude hrát pocitem, jak je to úžasné autentické. Emocemi ani autenticitou, natož letáčky bez hlubšího kontextu jednoduše nelze nahradit systematický, objektivní a vyvážený výklad.

Ještě před zahájením studia na FF UK jste začal pracovat na ČVUT v oblasti studijní podpory pro studenty se zrakovým postižením. Jste vedoucím pracovním týmu TEREZA. Jaké je poslání a hlavní náplň činnosti Vašeho týmu?

Snažíme se vést naše klienty k vyšší kompetenci a samostatnosti při studiu, a to zejména studiu vysokoškolském. Jsme náležitě hrdí na to, že disponujeme skutečně špičkovým technickým vybavením, založeným na bázi nejmodernějších asistivních technologií, proto můžeme nabízet zcela praktický servis například formou individuálních lekcí počítačové gramotnosti. Kromě toho organizujeme kurzy doplňkové výuky, digitalizujeme a adaptujeme studijní literaturu a v neposlední řadě fungujeme jako prostorové zázemí pro studenty, pro které, vzhledem k jejich specifickým technickým potřebám, nebývá ve standardně vybavených počítačových studovných místo. Pochopili jsme, i když to nezní zrovna systémově, že účinná podpora při studiu vyžaduje od podpůrných pracovníků občas i ochotu vycházet vstříc i ne zcela standardním

potřebám studentů, které rozhodně nelze vykazat jako dopředu naplánované aktivity. A z čeho mám obzvláště radost, že jsme partnery celé řady organizací, našeho know-how v oblasti speciální techniky využívá například společnost Seznam.cz, pro společnost Scio pro změnu zajišťujeme absolvování Národních srovnávacích zkoušek pro uchazeče se specifickými vzdělávacími potřebami atd.

Co je podmínkou toho, aby student mohl Centrum TEREZA začít využívat?

Je třeba, aby mu bylo alespoň 17 let a prokazatelně při studiu překonával určitý zrakový handicap. Naše centrum je v komunitě studentů se zrakovým postižením poměrně dobře zavedené také proto, že nepodporuje výhradně studenty vlastního ČVUT v Praze. V naší databázi byste našli klienty pražských i mimopražských vysokých škol, odborných učilišť, případně posledních ročníků gymnázií. V programu celoživotního vzdělávání byste dokonce mohli potkat i studenty v důchodovém věku. Limitováni jsme samozřejmě tím, co náš poměrně malý pracovní tým zvládne, aniž by byla dotčena preferovaná podpora vysokoškoláků.

S jakými problémy se na Vás studenti se zrakovým postižením nejčastěji obracejí? Řešíte s nimi např. i jejich nesnáze v osobním životě? Které bariéry (nejen) při studiu považujete společně za nejobtížnější?

Pro člověka svým způsobem na technice závislého, který kvůli svému handicapu nemá alternativu, jak mnoho záležitostí vyřídít jinak než jejím prostřednictvím, je počítač víc než jenom šikovná hračka. Mívá k němu osobnější vztah a je motivovanější si s ním porozumět. Stává se, že právě postupné zvládnutí práce s počítačem bez kontroly zrakem je jedním z prvních skutečných, řekl bych přímo hmatatelných krůčků na předlouhé a nerovné cestě klienta k přijetí zprvu tak drtivě pocíťované reality spojené se ztrátou zraku. Když potom nad klávesnicí vyplují emoce na povrch, je nutné všeho nechat, počítač vypnout a například „jenom“ naslouchat. Kdybych takové situace neměl vnitřně ošetřené a neuměl na ně adekvátně reagovat, k čemuž mi mé univerzitní studium nesmírně pomohlo, nemyslím, že bych tuto práci mohl dělat tak dlouho.

Pokud jde o bariéry při studiu, nelze je generalizovat. Individuálně pociťuje každý student jako největší problém něco úplně jiného. Pokud bych ale přesto měl některý z nich, a to poměrně palčivý, zmínit, byl by to poněkud necitlivý, přezíravý až odmítavý postoj některých přednášejících vůči studentům s určitým typem znevýhodnění, který pramení, předpokládám, spíše z neznalosti a možná i nejistoty než z úmyslu ublížit či snížit sebevědomí konkrétního jedince. Jenomže tomuto problému v podstatě nelze čelit, i když se někteří kolegové možná domnívají, že osvětová besídka s nějakým tím adrenalinovým zážitkem v podobě klapků na očích nebo posazení na invalidní vozík udělá své. Neudělá! Zkuste několika prodavačkám ve vašem okolí navrhnout, aby se usmívaly, že tím prospějí kšeftu. Když budou koukat nechápavě, pozvěte je na rychlokurs sebeprezentace, organizovaný uvědomělými zákazníky. Nic tím asi nezkazíte, ale problém zamračených prodavaček (ani neochotných přednášejících) tím nejspíš taky nevyřešíte, neboť tkví mnohem hlouběji než v jejich nepoučenosti.

Náš časopis čtou i pedagogové studentů se zdravotním postižením a možná se někteří z nich ve Vaší odpovědi poznali. Co byste těmto přednášejícím vzkázal, popř. poradil?

Mohu je vlastně uklidnit, protože na rozdíl od právního povědomí veřejnosti, kde platí, že neznalost zákona neomlouvá, je jejich nepoučenost v této oblasti normální a omluvitelná. Není přirozené ani myslitelné, abychom byli odborníky na vše. Nemohu se přece jako nevidomý student zlobit na pedagoga, že neví, jak mi správně „ukázat dveře“. A pokud mi to vadí, je to spíše problém můj než jeho. Trochu jiné je to s nejistotou, kterou mnozí pedagogové prožívají už při pouhém osobním kontaktu nejspíš s jakýmkoli „jiným“ studentem, protože projevy této nejistoty, byť velmi jemné, umějí být opravdu zatěžující pro obě strany. Osvícený pedagog si s vámi sedne, svou nejistotu vám sdělí a ukáže vám tím, že se nejedná například o nepřátelství. Ti ještě osvětenější si najdou nějaké informace nebo kontaktují středisko studijní podpory, pokud na škole existuje. V žádném případě by ale komunikace se studentem neměla naopak euforicky sklouznout tam, kam bohužel někdy sklouzává – totiž že je student v podstatě vy-

zván, aby si studoval podle svého, aniž by mu to pedagog jakkoli „komplikoval“. Takový postoj je ve svých důsledcích škodlivější než ona nepoučenost a nejistota, protože znamená rezignaci učitele na vzdělatelnost studenta, jehož studium i hodnocení jeho výsledků se stává nutně formálním, čili nedůstojným, nemluvě o nevhodném precedentu, který se tím vytváří a mnohdy táhne s dalšími studenty i celou řadu let.

Spolupracujete s občanským sdružením Okamžik, kde se mimo jiné zaměřujete na oblast individuálního poradenství pro klienty se zrakovým postižením. Domníváte se, že skutečnost, že jste sám beze zraku, může napomoci tomu, že ve Vás a Vaše doporučení mají klienti tohoto sdružení větší důvěru?

Jak asi vyplývá z mých odpovědí, skoro až úzkostlivě se v jakékoli fázi práce s klientem vyhýbám tomu, aby mi moje vlastní životní zkušenost byla zároveň vodítkem či pracovním mustrem pro navrhování dalšího postupu. Samozřejmě, že určité situace, v nichž se klient ocitá, velmi dobře znám a mám je prožité, proto se asi umím lépe do jeho pocitů vžít. Pomáhá to sice při budování našeho vzájemného, důvěrou podepřeného vztahu, nicméně mne to ani v nejmenším nezbavuje odpovědnosti za společné hledání ryzí klientovy cesty, po které by mohl jít on sám, s využitím jeho vlastního originálního potenciálu.

Jste autorem osvětové beletristické příručky „Řízek na severozápadě“, kterou jste, jak jsem se dočetla, charakterizoval jako „sice malý a nevážný, nicméně zcela vážně míněný soubor zamyšlení i praktických rad na téma nevidomí, určený výhradně všem bez rozdílu“. Co Vás vedlo k vytvoření této publikace a co všechno zde zájemci mohou nalézt?

Předně musím upřesnit, co jsem jejím sepsáním sledoval. V žádném případě nešlo o snahu přispět do diskursu vedeného tyflopedy, alespoň ne prvoplánově. Moje motivace byla niternější, možná i trochu introspektivní. Utvořil jsem si totiž hypotézu, že se vydáním tohoto minidílka elegantně přenesu přes první fázi smířování se s osudem, kterou bych s jistotou nadsázkou mohl označit za fázi lingvistickou. Po ztrátě zraku se mi totiž neomylně zvedal žaludek, kdykoli jsem

musel mluvit sám o sobě jako o nevidomém člověku. Součástí této osobní psychoterapie bylo i hledání pro mne přijatelného jazyka, kterým bych mohl nejenom v této knížce, ale i kdykoli v budoucnu o svých prožitcích a realitě pokud možno klidně a bez emocí hovořit. Vznikla tak poněkud pitoreskní, humoristicko-beletristická literatura faktu, stoprocentně svým stylem odpovídající rozpakům a nerozhodnosti, s jakou jsem se tehdy při sebe prezentaci potýkal – a ostatně dodnes do určité míry stále potýkám.

Snažte se nejrůznějšími cestami o to, aby veřejnost byla o problematice života lidí beze zraku informována. Domníváte se, že se mění pohled majority na nevidomé, a pokud ano, kde jsou podle vás příčiny těchto proměn?

Dovolu mi, abych vás poněkud opravil. Nesnažím se aktivně informovat veřejnost, jenom prostě nedokážu zabránit tomu, aby veřejnost vše to, co řekne a učiní nevidomý člověk, nepřipisovala jeho „propagandistickým pohnutkám“. Souvisí to asi s podvědomou potřebou zobecnovat to, s čím nemáme dostatek zkušeností, jako když se vrátíte ze své první cesty do Ameriky a chcete od té doby věřit tomu, že Ameriku přece už znáte. Registruji tuto nejspíš přírodou nezadržitelně poháněnou tendenci na sto honů, obvykle je charakterizována plurálem, k němuž není zjevný důvod. Ptají se vás: „Jak vy nevidomí vlastně...?“ Když někde uvedu postup, který se mi osvědčil v té či oné situaci, je podroben zkoumání, nakolik zapadá do sumy poznatků o řešení podobných situací. Když tak úplně nezapadá, málokdo řekne: „Ty jsi ale kujón,“ obvykle řeknou: „Jak jsi to myslel?“ Jako by se někdo matky na mateřské dovolené ptal, co dělají maminky (všimněte si plurálu) s kočárkem, když jim například upadne kolečko? A nedejbože, aby maminka prohlásila, že jí kolečko ještě neupadlo, protože tady vůbec nejde o tuhle maminku s jejím vlastním kočárkem, ale o všechny maminky s kočárkem a úplně všechny kolečka od kočárků, co jich jen na světě je. A teď mi řekněte, jestli tohle není na zbláznění... Takto „informuji“ o životě lidí beze zraku

už jenom tím, že zde odpovídám na vaše dotazy. Zítřka budu propagovat „naši věc“ prostě tím, že se dám s někým na ulici do řeči. Jenom jednou jsem se stal opravdovou hláskou troubou, trvalo to přesně půl roku a mělo to co do činění s mým působením v Českém rozhlasu u pořadu Handycamping. Jenomže k tomu mě doslova a do písmene ukecala Veronika Žilková, jejíž energii a přesvědčovacímu talentu se nedá čelit, takže to se vlastně nepočítá...

Cítím ale potřebu říct ještě jednu věc. Přiznám se, že nejsem ani trochu přesvědčen o tom, že mění se pohled majority na nevidomé je zásluhou cílených informačních masáží. Informací je všude dost a dost, už skoro dvacet let, a každý, kdo po nich touží, si je najde v dostatečné míře a adekvátní podobě – i kdyby jich bylo méně. Jestli se něco opravdu změnilo, tak proto, že se změnilo všechno – změnila se doba. Je nesmírně příjemné žít ve společnosti, která dnes klade takový důraz na humanitu a lidská práva. Máme nevidomého senátora, nevidomé vědce, prostě nevidomí lidé jsou a hlavně mohou být všude, včetně svých ne vždy dokonale vydrhnutých vodících psů. Ale že by tím veřejnost věděla něco víc o podstatných, konkrétních aspektech života beze zraku, na podkladě kterých by explicitně měnila své postoje, tomu, odpusťte mi, nemohu věřit. Na to jsem totiž až příliš často v kontaktu s lidmi, i velmi vzdělanými, a až příliš často odpovídám na jejich otázky typu, jak že si to vlastně zvládnou obléknout košili, aniž bych se při tom nezranil a nechodil celý den s knoflíky do zadu...

A jedna trochu osobní otázka na závěr: Co vám v poslední době udělalo v životě největší radost?

Radost mi dělá naše momentálně desetiměsíční dcera Radka, nejkrásnější a nejspokojnější holčička na světě. Od chvíle, kdy začala lézt a stavět se na nohy, je samozřejmě odhodlaná ke všem myslitelným lumpárnám. Uhlídat ji v tomhle období je pro mne očištěc na zemi, ale naštěstí jsme si oba vybrali skvělou maminku, ke které utíkáme, když si s něčím nevíme rady.

Připravila: Zdeňka Dohnalová

Komunikační potřeby později ohluchlých lidí

Článek uvádí obecná doporučení, jak komunikovat s později ohluchlým člověkem, s nímž se může (nejen) sociální pracovník v rámci svého pracovního působení setkat. Autorka textu Mgr. **Eva Liberová** je sama osobou se sluchovým postižením, neovládá znakový jazyk a věnuje se tématu zpřístupnění informací, oblasti zaměstnanosti a vzdělávání lidem, kteří ohluchli během života. Pracuje v nestátním neziskovém sektoru s osobami s mentálním postižením.

Jedním z rozšířených omylů je názor, že každý, kdo neslyší, používá znakový jazyk (Strnadová, 2009). Komunikační potřeby osob se sluchovým postižením jsou rozdílné. Pokud osoba ztratila sluch dříve, než se naučila mluvit, pak je pro ni obtížnější naučit se mluvit dobře, a komunikuje převážně ve (svém rodném) znakovém jazyce. Člověk, který však ztratil sluch v pozdějším věku, je obeznámený s češtinou, preferuje písemnou formu češtiny a znakový jazyk neumí.

Je dobré myslet na situaci před zahájením vlastní komunikace. Problém může představovat přístupnost do budovy v tom případě, kdy je používán na dveřích zvukový systém – tzv. elektronický vrátný. Otázkou také je vyvolávání jména dotyčného za dveřmi – osoby s vadou sluchu nemohou slyšet, jsou-li již na řadě, nebo ještě ne.

Přiblížme si, jak usnadníme **ohluchlému člověku komunikaci** s námi.

Odezírání

Významným faktorem této komunikace je řečník a jeho vlastnosti. Způsob, jakým mluví, má vliv na to, jak snadno ohluchlý člověk bude nebo nebude rozumět. Odezírání je náročná činnost a ne každý odezírá dobře. Odezírání také závisí na vnějších podmínkách.

Je dobré mít na paměti, že člověk se ztrátou sluchu potřebuje vidět tvář mluvčího ve chvíli, kdy mluví. Mluvme k němu normálním, mírně pomalejším tempem (ale neslabikujeme). Vyzvěme ho k tomu, aby nám řekl, jak můžeme lépe upravit svůj projev. Nedívejme se kolem a nesklánějme hlavu a nezakrývejme si tvář rukou. Udržujeme oční kontakt – je to signál, že mluvíme k němu. Nemluvíme tehdy, jdeme-li ze dveří nebo z jiné místnosti. Omezme rovněž šum pozadí. Sdělme téma, o kterém budeme hovořit. Řeč těla a výraz obličeje jsou důležité, použijeme proto vizuálních podnětů a gest, která jsou v souladu s obsahem slov. Také není vhodné stát proti světlu – oslňuje.

Člověk s vadou sluchu potřebuje udržet vysokou úroveň koncentrace, aby bylo možné sledovat komunikaci, proto je vhodné vytvořit příležitostné přestávky v řeči na vstřebání informací, případné otázky či zopakování sděleného.

„Papír a tužka“

Pokud máme potíže při komunikaci, nebuďme v rozpacích a netvařme se, že nastal problém. Když si nejme jisti, požádejme ohluchlého člověka o informaci, co můžete udělat pro zlepšení komunikace. Jednáme s touto osobou, a tak se neobracíme o „pomoc“ na případný doprovod.

Pokud ohluchlý člověk řečený výraz neodezře a neporozumí, přeformulujeme řečené trochu jinak, poskytneme vodítka pro to, co máme na mysli, a zapisujeme. Použití přenosného počítače usnadní čtení poznámek či zápis řečeného. Pamatujte si, že ale není možné, aby ohluchlá osoba ve stejnou dobu odezírala a četla.

Písemně poznamenejme osobě všechny důležité informace, jako jsou data, časy, adresy, potřebné doklady a formuláře potřebné pro vyřízení, jména, umístění jiné kanceláře, čísla dveří, patro apod.

Přepis

Ujistěme se, že jsou k dispozici vhodné komunikační technologie. Poradme se se svým zaměstnavatelem o školení v otázce komunikace s ohluchlými občany. Školení ve znakovém jazyce je sice užitečné, ale jeho použití je vhodné jen u těch, kteří v něm komunikují, nikoliv u ohluchlých osob, které znakový jazyk neovládají a preferují psanou češtinu. Ohluchlí lidé vítají simultánní přepis mluvené řeči, což je doslovný přepis z náslechu v reálném čase.

Od srpna 2010 existuje simultánní přepis mluvené řeči na území všech krajů ČR jako registrovaná terénní sociální služba, kterou je možno využít. Požadavky na zajištění přepisu lze zasílat na **Centrum zprostředkování simultánního přepisu** telefonicky: 222 328 900,

e-mailem: prepis@cun.cz nebo přes webovou adresu www.prepis.cun.cz.

Příklad zajímavého projektu místo závěru

V současné době je zkušebně realizován Projekt eScribe, který umožní sledovat přepis řeči v reálném čase, a to přes internet. Záměrem je vytvoření on-line přepisovacího centra a zpřístupnění služby přes webové rozhraní. Systém funguje tak, že řečník má na sobě bezdrátový mikrofon a řeč je přes internet přenášena k přepisovateli. Po přepsání je text odeslán na server, odkud jej může ohluchlý člověk odkudkoli sledovat. Potřeba je jen mít internetové připojení (O projektu eScribe, 2009). Díky on-line přepisu se zpřístupní kulturní, vzdělávací, spo-

lečenské či jiné akce, kterých by se kvůli komunikační bariéře člověk s vadou sluchu nemohl zúčastnit. Přepis se uplatní také při individuálních jednáních.

Připravila: Eva Liberdová

Kontakt: eva.liberdova@iex.cz

Použitá literatura:

STRNADOVÁ, V. **10 obvyklých omylů o ohluchlých osobách** [on-line]. Kochlear – webík s vypnutým zvukem [cit. 1. 3. 2010]. Dostupné z: http://kochlear.cz/doc/10_omylu_Strnadova.pdf.

O projektu eScribe [on-line] 2009. [18. 8. 2010]. Dostupné z: www.escribe.cz.

inzerce

Občanská poradna Brno realizuje prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR projekt pod názvem „**Kvalifikované dluhové poradenství - prevence a pomoc při řešení sociální exkluze**“.

Cílem projektu je rozšíření odborného protidluhového poradenství poskytovaného klientům Občanské poradny Brno (dále OP Brno) o možnost podpory specialistou dluhového poradenství při řešení obtížných životních situací, do kterých se obyvatelé dostávají nadměrným zadlužováním, tj. např. podporou při komunikaci s věřiteli, podávání insolvenčních návrhů spojených s návrhem na oddlužení, vytváření osobních finančních plánů apod.

Prostřednictvím realizace projektu se OP Brno podílí i na preventivní činnosti. Jelikož jako nejohroženější skupina postižená dluhovou pastí byla identifikována cílová skupina dětí, mládež a mladí lidé, pořádá poradna besedy na školách v oblastech ohrožených sociálním vyloučením. OP Brno rovněž provádí pravidelný monitoring a statistické vyhodnocování dat, jehož vyhodnocení bude k dispozici úřadům veřejné správy, partnerům poradny a dalším zájemcům.

Naším cílem je obecně prospěšnou činností pozitivně působit na cílové skupiny dotčené projektem, aby měly hlubší finančně-právní povědomí v oblasti poskytování úvěrů, půjček apod., uměly si půjčovat obezřetně a k případnému řešení své platební neschopnosti přistupovaly zodpovědně a aktivně. Nejvýznamnějším cílem je motivovat klienty k získání a (nebo) udržení si práce.

Více informací o projektu a potřebné najdete na www.poradnabrno.eu

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

o čem se mluví